

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA DO OBECNEGO WYDANIA	5
PRZEDMOWA DO PIERWSZEGO WYDANIA	12

KSIĘGA PIERWSZA

ROZDZIAŁ I

PRZYMIERZE AUSTRIACKO-ROSYJSKIE. WOJNA TURECKA (1787—1788)

1. Zawiszi sąsiedzkie podnoszą w Europie wpływ Rosji	17
2. Korespondencja Katarzyny i Józefa II	19
3. Powtórny zjazd (1787)	23
4. Potemkin	25
5. Pierwsza kampania austriacka (1788)	33
6. Kampania rosyjska. Zdobycie Oczakowa	38

ROZDZIAŁ II

PLANY HERTZBERGA (1787—1788)

7. Hertzberg	46
8. Plan zamiany	49
9. Korespondencja Hertzberga i Dietza	52
10. Konwencja austriacko-rosyjska w obronie Rzeczypospolitej	55

ROZDZIAŁ III

PRZYMIERZE POLSKO-ROSYJSKIE (1787—1788)

11. Stanisław August zamierza wciągnąć Polskę do wojny z Turcją	58
12. Myśl zawiązania konfederacji przed Sejmem. Trudności ze strony Rosji	61
13. Plan konfederacji wojewódzkiej Branickiego i Szczęsnego Potockiego	64
14. Trudności wewnętrzne Rzeczypospolitej. Obawy ze strony Prus chwilowo usunięte	66
15. Bezsilność rządu polskiego. Jej domowe przyczyny	71
16. Zarząd spraw zagranicznych w Petersburgu	77
17. Odpowiedź rosyjska na propozycje Stanisława Augusta	80
18. Opozycja Prus przeciw przymierzu	85
19. Imperatorowa wstrzymuje układy	90
20. Zmieniony program króla	93

ROZDZIAŁ IV

STRONNICTWA. SEJMIKI. CZYNNOSCI PRZEDSEJMOWE

21. Opozycja domowa. Hetman Branicki	96
22. Stanisław Szczęśny Potocki	101

23. Ks. Adam Czartoryski, generał ziem podolskich	107
24. Instrukcje sejmikowe i kandydaci do poselstwa	113
25. Kandydaci do łaski	117
26. Ostatnie przed otwarciem Sejmu narady	119

KSIEGA DRUGA

ROZDZIAŁ I

POCZĄTKI SEJMU. DEKLARACJA PRUSKA. WOJSKO WYJĘTE SPOD RZĄDU

27. Sejm zawiązuje się w konfederację	127
28. Wojsko odjęte hetmanom (1776)	130
29. Komarzewski wprowadza porządek do wojska (1776—1788)	133
30. Przyczyna niepopularności departamentu wojskowego i Komarzewskiego	138
31. Deklaracja dworu berlińskiego	142
32. Pierwsza walka o zwierzchnictwo nad wojskiem	145
33. Uchwała o armii stutysięcznej	148
34. obrońcy i przeciwnicy departamentu Lucchesiniego	152
35. Walka o departament wojskowy. Mówcy opozycyjni	158
36. Dalszy ciąg tej walki. Obrona departamentu	162
37. Wniosek Szczęsnego Potockiego o Sejmie gotowym	168
38. Narady opozycji z Lucchesinim nad przywołaniem wojska pruskiego	170
39. Upadek departamentu	176
40. Znaczenie tej uchwały	178

ROZDZIAŁ II

STAN OPINII. UPADEK WPLYWU ROSYJSKIEGO. STANOWCZA PRZE-
WAGA PRUS

41. Dwór pruski radzi żądać od Rosji odwołania jej wojsk	182
42. Nota Stackelberga z 5 listopada. Wrażenie jej w Sejmie	185
43. Stosunek Rzeczypospolitej do trzech mocarstw sąsiednich	191
44. Brutalstwo Rosji i jej reprezentantów zaciera pamięć o korzyściach przyjaznego z nią sąsiedztwa	196
45. Tyrania opinii w Sejmie i na ulicy	198
46. Wpływ kobiet na obrady sejmowe	202
47. Ks. Kazimierz Nestor Sapieha	205
48. Kłopoty Stackelberga. Król doradza układy z Rosją o zwolnieniu warunków gwarancji	207
49. Powtórna deklaracja pruska. Fryderyk Wilhelm zrzeka się praw gwaranta i obiecuje bronić Rzeczypospolitej	210

ROZDZIAŁ III

UTARCZKI SEJMOVY. WYPRAWIENIE POSŁÓW ZAGRANICZNYCH I DE-
PUTACJA DO ICH ZARZĄDU. KOMISJA WOJSKOWA (10 listopada do
23 grudnia 1788)

50. Epizody sejmowe. Usunięcie generała Komarzewskiego	215
51. Pierwsze zamachy na Radę Nieustającą	220
52. Spór o mianowanie oficerów w armii	225
53. Posłowie do dworów obcych. Walka o ich nominację	230
54. Zarząd spraw zagranicznych odjęty królowi	236
55. Ofiara Radziwiłłowska	239
56. Nieporządek obrad sejmowych. Przysięga niebrania pensji zagranicznych	243

57. Kanclerz Jacek Małachowski	247
58. Sprzedajność w wieku XVIII powszechna. Pensje rosyjskie w Polsce	250
59. Ustawa o komisji wojskowej. Branicki w Warszawie	255

ROZDZIAŁ IV

ZNIESIENIE RADY NIEUSTAJĄCEJ. STANOWISKO DWORÓW CESARSKICH WOBEC SEJMU

60. Zarzuty przeciw Radzie Nieustającej	261
61. Wybijały indywidualizm obywatelstwa nie znosi żadnego przymusu	265
62. Niewykonywanie praw. Rozbicie głównych organów państwowych	267
63. Pierwsza próba odrodzenia się rządu	273
64. Popęd dany Radzie przez króla	275
65. Niedostatki nowego rządu i jego przeciwnicy	278
66. Starania króla o utrzymanie Rady Nieustającej	281
67. Upadek Rady Nieustającej	284
68. Zachowanie się dworu wiedeńskiego wobec Sejmu	290
69. Kanclerz austriacki hamuje Rosję	294
70. Imperatorowa odkłada swą pomstę	298

KSIĘGA TRZECIA

ROZDZIAŁ I

WYCOFANIE WOJSK ROSYJSKICH Z KRAJÓW RZECZYPOSPOLITEJ TRWOGI UKRAINNE (styczeń—czerwiec 1789).

71. Pierwsze pogłoski o buntach na Ukrainie	303
72. Zakaz wpuszczania nowych oddziałów rosyjskich. Szczęsny Potocki na Ukrainie	305
73. Wniosek o pospolitym ruszeniu na chłopów	311
74. Rozbicie większości sejmowej. Ignacy Potocki znosi się potajemnie ze Stackelbergiem	316
75. Dwór berliński wstrzymuje zapędy przeciw Rosji	318
76. Wiadomości ukraińskie nie przestają burzyć Sejmu. Starania króla w Petersburgu	322
77. Przywódcy sejmowi dążą ku spokojniejszemu ułożeniu rzeczy z Rosją	326
78. Morderstwo niewierkowskie. Pospieszne uchwały sejmowe. Komisja porządkowa łucka	328
79. Indagacje i egzekucje łuckie	334
80. Stracenie ks. Benderowskiego	335
81. Egzekucje w Dubnie, Krzemieńcu i Włodzimierzu	337
82. Szczęsny Potocki chroni Ukrainę od komisji porządkowych. Źródłem popłochów Warszawa	338
83. Warunki, pod którymi Rzeczpospolita zezwala na przemarsze oddziałów rosyjskich	343
84. Ks. Kaunitz nakłania Rosję do ustępstwa. Imperatorowa cofa swe wojska i magazyny	345
85. Rekwizycja pomocy kurlandzkiej. Uwięzienie Sadkowskiego	348
86. Hierarchia schizmatyczna w Rzeczypospolitej	350
87. Wnioski deputacji indagacyjnej (1790)	356

ROZDZIAŁ II

PODATKI I WOJSKO (styczeń—czerwiec 1789)

88. Lucchesini mianowany ministrem pruskim w Warszawie	359
89. Skład Sejmu i sposób obradowania	363
90. Wniosek o popisach wojewódzkich	368
91. Pomnożenie kawalerii narodowej	373
92. Podatek na starostwa	381
93. Podatek na dobra duchowne. Ofiara dziesiątego grosza	386
94. Uwieszenie Ponińskiego. Limita	393

ROZDZIAŁ III

PODATKI I WOJSKO. Ciąg dalszy (lipiec—grudzień 1789)

95. Biskupstwo krakowskie. Ks. Michał Poniatowski	401
96. Zabór majątku biskupstwa krakowskiego	409
97. Porównanie pensji biskupich. Breve i instrukcje papieskie	413
98. Etat wojska. Nominacje oficerów	423
99. Zakaz dostawy zboża dla armii rosyjskiej	428
100. Nierzetelność podawanych intrat. Zawód w podatkach	432
101. Nowe podatki	435
102. Oplakany stan nowych zaciągów. Nieporadność Sejmu	437
103. Komisje wojewódzkie cywilno-wojskowe	440
104. Podatki miejskie. Jan Dekert	444
105. Sprawa miejska w Sejmie	448

ROZDZIAŁ IV

PRZYGOTOWANIA DO PRZYMIERZA Z PRUSAMI (lipiec—grudzień 1789)

106. Zatargi króla ze Stackelbergiem	453
107. Deboli i jego korespondencja z królem	459
108. Zamiary przywódców sejmowych. Deputacja do formy rządu	468
109. Klęski wojenne Turków. Dwór berliński przybiera wyraźniejszą politykę	474
110. Pierwsze porozumienia z Galicją	479
111. Dalsze zachody Lucchesiniego o rozpoczęcie układów	483
112. Zasady do poprawy rządu	491
113. Obejrzenie się na epokę opowiedzianą	498